Annex do §. V. Trzeciego Okólnika Sekretarza.

Wypisy z Protokołów Posiedzeń Towarzystwa Demokratycznego Polskiego.

Posiedzenie 17 Marca 1832. W skutek podanego na dniu wczorajszym na posiedzeniu ogólnem Zgromadzenia polaków w Paryżu wniosku, przez członków tegoż Zgromadzenia o jego rozwiązanie, i nastąpionej na tenże wniosek decyzyi ogólnego Zgromadzenia, członkowie tenże wniosek podający i od chwili wydanej decyzyi członkami już być przestający, zebrali się dzisiaj w celu dopełnienia zamierzonego przez nich zawiązania Towarzystwa demokratycznego polskiego. — Zebrani przystąpili najprzód do odczytania przygotowanych projektów Aktu założenia i Ustaw zawiązać się mającego Towarzystwa, a po odczytaniu projekt Aktu założenia co do zasad zupełnie przyjęty został i jedynie uzupełnienie dokładności redakcyi i stanowcze jej przyjęcie do następnego Posied. odłożone, Ustawy zaś w 16. Artykułach zawarte stanowczo i ostatecznie przyjęte zostały; a w skutek tego od tej chwili Tow. D. P. zawiązane istnieje. — Następnie w dopełnieniu Artykułów 10. 11. i 14 obecni przystąpili do ułożenia losem kolei zapisania się, w skutek ciągnienia losów wykazał następującą kolej: — N. 1. Jan Nepomucen Janowski. N. 2. Adam Gurowski. N. 3. Tadeusz Krępowiecki. N. 4. Kazimierz Aleksander Pułaski N. 5. Ignacy Romuald Płużański. — W tym porządku członkowie podpisali Ustawy i do pełnienia obowiązków Sekretarza Tow. wezwali Ignacego Romualda Płużańskiego wybranego stosownie do Artykułu 11. Ustaw. — Wybrany obowiązki swoje objął, a z mocy Artykułu 10. Członek pod N. 1. wolicie zapisany Janowski rozpoczynając kolej prezydowania objął dzisiaj prezydencyą. — Po zainstallowaniu tym sposobem Posied. Tow. w rozwinięciu Artykułów 6. 7. 8. ustanowiło następujące formalności przyjęcia nowych członków: — „Skoro Tow. przyjęcie nowego Kandydata w myśl Artykułów 6. 7. 8. zadecyduje, Kandydat ten wprowadzonym będzie na Posied., na którem Prezydujący powita go imieniem Tow. i oświadczy mu decyzyą przyjęcia; Sekretarz odczyta Akt założenia i Ustawy, a Kandydat oświadczy iż takowe zrozumiał, pojął, i że z szczerem przekonaniem przystępuje, a następnie Akt i Ustawy podpisze." Stosownie do Artykułu 6. Członkowie podali Tow. następujących Kandydatów: Janowski, Zenona Świętosławskiego i Aleksandra Świętosławskiego, — Adam Gurowski Walentego Kosmowskiego, Krępowiecki Władysława Dąbrowskiego, Pułaski Bolesława Gurowskiego, Antoniego Wimnickiego, — Płużański Jana Kwiatkowskiego. — Wszystkich tych Kandydatów Tow. jednomyślnie przyjąć za Członków czynnych zadecydowało. A w skutek tej decyzyi wprowadzeni zostali trzej Kandydaci i przyjęci, którzy po dopełnieniu formalności podpisali się własnoręcznie jak następuje pod N. 6. Antoni Wimnicki, pod N. 7. Władysław Dąbrowski pod N. 8. Jan Kwiatkowski.

Posiedzenie 10 Kwietnia 1832. 3. W toku dyskussyi nad naturą działań Tow. zgodzono się, iż posied. wszelkie bez arbitrów odbywane być mają, że również działania tow. winny być tajnemi a rezultata ich o tyle jawnemi, o ile tego potrzeba i stosowność tow. uzna. Dotych oraz prawideł członkowie w udzielaniu wiadomości obcym zastósować się są obowiązani.

Posiedzenie 13. Kwiet. 1832. W dyskussyi nad dalszem rozszerzaniem działań tow. z uwagi na okoliczności obecne przez zapadłe prawo loi-Orloff stawiające polaków w konieczności opuszczenia Paryża, a nawet za zgodą ogólną i Francyi, z uwagi również na odmówienie dalszego dla Polaków wsparcia od komitetu francuzkiego, Tow. D. P. postanowiło 1. że Członkowie jego mogą i powinni rozjeżdżać się z Paryża, bądź na prowincye francyi tam, gdzie są zakłady wojska polskiego, lub do innych miejsc gdzie się Polacy znajdują, a nawet i tam gdzie ich jeszcze nie ma, bądź też do innych krajów, 2. że ci którzy nie mogą się obejść bez wsparcia francuzkiego, mogą je przyjmować nie tylko od prywatnych Komitetów ale i z funduszów którymi Rząd francuzki na ten przedmiot rozporządza, 3. że jednak żaden członek Tow. D. P. nie powinien się oddalać bez wiedzy i przyzwolenia tow. tak co do jego odjazdu, jak i co do miejsca gdzie ma się udać, 4. że każdy członek wyjeżdżający z Paryża z miejsca swego pobytu, zostawać będzie w ciągłych korrespondencyach z tow. i starać się jego rozszerzać; 5. że w celu zadecydowania koncentracyi działań tow. jakoteż ułożenia się względem wyjazdu i pozostania w Paryżu na następnem Posied. wszyscy Członkowie zebrać się winni.

Posiedzenie 15 Kwietnia 1832. 2. W dalszym ciągu dyskussyi na poprzedniem Posied. rozwiniętej, i w celu ustanowienia pewnych prawideł co do centralizacyi działań tow. na przypadek oddalenia się członków z Paryża, Tow. po roztrząśnieniu tego przedmiotu postanowiło następujące przepisy: a.) Po rozjechaniu się niektórych członków z Paryża, i bez względu na powiększenie się ich liczby po prowincyach francyi, centralizacya działań tow. pozostanie w Paryżu, gdzie Sekretarz ciągle przebywać jest obowiązany. b.) Gdyby z jakiej zaszły okoliczności, iż członkowie centralizacyą w Paryżu utrzymujący, musieliby opuścić Paryż, wtedy przed opuszczeniem obowiązani będą zebrać się w komplecie niżej oznaczonym i zadecydować gdzie się przenosi nadal centralne działanie. c.) Komplet do wszelkich działań podług Arty: 13. Ustaw, stanowić będą 3/4 części członków obecnych w Paryżu, nigdy jednak nie może być komplet złożony mniej jak z 25. członków. d.) Komplet taki działać będzie jako tow. stanowczo we wszystkich przedmiotach, wyjąwszy zmiany jakichbądź przepisów Ustaw i Urządzeń tow. dotąd przyjętych i ustanowionych, które to

zmiany tylko w komplecie 3/4 części ogółu członków całego tow.a mieysce mieć mogą. 3. Co do tego ostatniego Ustępu niektórzy członkowie żądali aby dodać jako drugi wyjątek od attrybucyi działań pozostającego w Paryżu kompletu przyjmowania nowych członków do tow.a i co do tego różne podawano propozycye, lecz większością głosów 14. przeciw 4. towarzystwo zadecydowało: iż co do przyjmowania członków przepisy dotychczasowe zupełnie niezmienione zostają. 4. W dyskussyi nad podpisywaniem aktów towarzystwa, a najprzód co do protokołów Posiedz.ń Członek Różbicki obstawał przytem: aby Protokoły podpisywane były przez wszystkich obecnych na następnem Posied.u członków; większością jednak głosów 17 przeciw 1. Tow.o zadecydowało: iż przyjęty dotąd zwyczaj podpisywania protokołów każdego Posied.a przez Sekretarza i Prezydującego na następnem posied.u po odczytaniu i przyjęciu, ma służyć odtąd za prawidło do dalszego postępowania. 5. Co zaś tyczy podpisywania pism zewnątrz tow.a wychodzących przyjęto następujące prawidła: aa/. pisma publicznie ogłaszane wychodzić będą jako wyciągi z Protokołu za zgodność przez Sekretarza. bb/. Korrespondencye z członkami czynnemi będą prowadzone i podpisywane przez Sekretarza. cc/. wszelkie pisma i Korrespondencye nie objęte w dwóch poprzednich kategoryach będą podpisywane przez jednego i więcej albo i przez wszystkich członków Komplet składających podług tego jak przy decyzyi tychże pism Komplet uzna przyzwoitem i potrzebnem.

Posiedzenie 24 kwiet. 1832. Z powodu umieszczonej w pismach publicznych protestacyi Siedmiu Polaków tytuł Komitetu Narodowego polskiego sobie przybierających, przeciwko ostatniemu Ukazowi Cesarza Rossyjskiego organizacyą Polski urządzającemu zwołane zostało dzisiaj posiedz.e na którem wzięta została pod dyskussyą ogólną materya o nieprawości i nieważności wszelkich traktatów i rozporządzeń w drodze dyplomatycznej zaszłych, dysponujących krajami Europy a w szczególności Krajem Polskim jakoteż o szkodliwości i niestosowności wszelkich aktów od Polaków pojedynczo lub zbiorowo wydawanych a odwołujących się do owych wcześniejszych lub późniejszych dyspozycyi dyplomatycznych. W rezultacie obszernej nad tą materyą dyskussyi Tow.o uchwaliło napisać swoją w tym przedmiocie protestacyą, której redakcya, podług zasad w dyskussyi przyjętych ułożyć się mająca, na następnem posiedz.u stanowczo zadecydowaną być ma.

Posiedzenie 30 kwiet. 1832. 3. Z powodu wniosku członka Kaczanowskiego o sposobie w jakim odezwa wspomniona ma być podpisaną, Tow.o stosownie się do przyjętych dotąd przepisów ustanowiło tę formę: iż pisma publicznie ogłaszane i stosownie do przyjętej zasady jako wyciągi z protokołów przez Sekretarza poświadczone, będą obejmowały przed poświadczeniem umieszczoną wzmiankę w słowach: „tu następują podpisy Członków tow.a." 5. Wniesiona była materya o wyjeżdżaniu Członków z powodu nastręczających się ku temu okoliczności. W porozumieniu się nad tem przedmiotem, prowadzona była obszerna dyskussya, zakończona tem wszystkich Członków oświadczeniem iż podług istniejących Ustaw tow.a żaden członek bez jego wiedzy zezwolenia i otrzymania instrukcyi wyjeżdżać nie może i że od nikogo innego żadnej missyi podejmować się nie powinien.

Posiedzenie 2 Maja 1832. W uzupełnieniu przepisów o kolei prezydowania tow.o rozwiązując zaniesione kwestye zadecydowało: iż członek nie znajdujący się na Posiedzeniu, na którem z porządku zapisania w liście kolej prezydowania na niego przypada, nie może już w tej samej kolei prezydować, po prezydencyi członka poniżej w liście zapisanego.

Posiedzenie 8 Czerwca 1832. Co do kontynuowania działań i prac swoich, Tow.o mając na względzie obecne nadzwyczajne położenie rzeczy, to jest wydane przez Rząd francuzki ogłoszenie Paryża za będący w stanie oblężenia, i zwracając uwagę na rezultata z takiego ogłoszenia wynikające, uchwaliło: iż odtąd wszelkie działania i prace swoje, a tem samem odbywanie Posiedzeń zawiesza aż do czasu, w którym ogłoszony stan oblężenia Paryża ustanie.

Posiedzenie 4 Lipca 1832. 5. Co się dotyczy członków którzy poprzednio do Niemiec i do Anglii powyjeżdżali Tow.o uchwaliło iż poleca Sekretarzowi: aby zawezwał tychże członków każdego w szczególności o złożenie Tow.u, natychmiast po odebraniu wezwania, dostatecznego wyjaśnienia przyczyn dla których od czasu wyjazdu aż dotąd żadnego do tow.a zgłoszenia się nie uczynili; a w szczególności członkowie którzy szczególne otrzymali zlecenia, dla czego o ich wypełnieniu, lub o przeszkodach dopełnienia żadnego tow.u nie złożyli doniesienia. W ciągu dni piętnastu to jest na drugą z kolei po dniu dzisiejszym zwyczajną środową Sessyą, Sekretarz o skutku tych wezwań, które w dniu jutrzejszem wyexpedyowane być powinny, dalszy złożyć ma tow.u raport. 6. W przedmiocie dalszego postępu działań

tow^a, a mianowicie co do wydawania druków prac tow^a po obszernej nad tą materyą dyskusyi i wyrze-
paniu wszelkich w tej mierze uwag i spostrzeżeń. Tow^o uznając niezbędną potrzebę drukowania
odezw i innych pism swoich; a co do funduszów jakie na pokrycie kosztów są koniecznie potrzebnemi, mając
sobie wyjaśnionym p Sekretarza obecny stan Kassy tow^a, z uwagi na okoliczności zewnętrzne tamujące
na teraz rozszerzanie z pożądanym pośpiechem stosunków tow^a i spodziewany stąd wpływ funduszów
na potrzeby druku, a z drugiej strony uważając, iż jedynie brak funduszu zatrzymuje ten ~~ważny~~
postęp tej ważnej części działań tow^a, obok przeto konieczności w tym względzie potrzeby funduszu
nie znajdując na teraz innego środka jej zaradzenia jak przez zebranie składek, — Tow^o d^o uchwa-
waliło następujące rozporządzenie: § 1. W celu zaopatrzenia Kassy towarzystwa w potrzebny fundusz
na przedmiot wyżej wskazany, wszyscy członkowie czynni tow^a uczynią sposobem dawania
na raz jeden pieniężnej składki podług swojej możności, — wszakże składka ta nie może
być mniejsza od Summy zł. 20. której wypłata nastąpi podług poniższych urządzeń. § 2. każdy
członek czynny złoży Summę podług § 1° oznaczoną, bądź od razu i jak można najprędzej, bądź też
ratami, to jest połowę przed dniem 2 Sierpnia, drugą połowę przed dniem 2 Września r. b. § 3. Człon-
kowie nie mający pewnych stałych dochodów peryodycznie pobieranych, mogą oznaczyć termin
niepewny, to jest: że za najpierwszym wpływem funduszu przed dniem 2 Września, przypadającą
na nich składkę opłacą. § 4. Składki takowe oddane będą na ręce Sekr^a tow^a który kassę utrzymywa
jak dotąd i rachunek składać jest obowiązany. § 5. Gorliwości członków o dobro ogólne zostawia się
poświęcone przyśpieszenie zebrania składek; a Sekr^owi dopilnowanie porządku w wykonaniu tej
decyzyi poruczonem zostaje.

Posiedzenie 8 Lipca 1832. 2° Następnie wzięta była pod rozwagę materya o urządzeniu
redakcyi wydawać się mających pism: — Członek Pułaski proponował wybranie kilku osób któreby się
temi obowiązkami wyłącznie zajmowały, i aby taka wybrana Redakcya, mogła oraz decydować, o przyjęciu
lub odrzuceniu artykułów pojedynczych członków, które oprócz prac ogólnych tow^a umieszczane być
widząc w tem zapewnienie życia pismu, za powierzenie odpowiedzialność jednego członka drugiemu,
i opierając się na tem, że decydowanie o przyjęciu lub nieprzyjęciu pisma staje się zmudne, i praw-
niepodobne na posiedzeniach. — Tow^o uważając, iż wyznaczenie osób do Redakcyi nie może
następować przez wybór, bo do tego rodzaju pracy, samo zaufanie tow^a nie byłoby dostateczne
raczej zdolność do tego potrzebna i dobre chęci są tu równie zarówno warunkiem, ci więc którzy je
posiadają, powinni się sami zadeklarować, jaką każdy z nich część pracy na siebie przyjmie, a
podawane artykuły pojedynczo nie przez Redakcyę przyjmowane lub odrzucane ale na Sessyi tow^a
przedstawiane być winny, dlatego jedynie aby tow^o wiedziało iż napisany artykuł jest w duchu zasad
demokr^ch; i że tym zasadom nie szkodzi i nie sprzeciwia się, w tej mierze decyzya tow^a jedynie stanowić
może, a zatem nie można atrybucyi tow^a przelewać na redakcyę. Z tych powodów tow^o uchwa-
liło co następuje. § 1. Członkowie którzy się oświadczą z chęcią i możnością zajmowania się wydawa-
niem pism, czyli broszur kosztem tow^a drukować się mających, podzielą między siebie różne
części tej pracy i tem samem tworzyć będą skład redakcyi. § 2. Część finansowa to jest co do opłat
druku i odbierania dochodów z prenumeraty i sprzedaży, pozostaje stosownie do dotychczasowych
przepisów przy Sekr^u Tow^a. § 3. Oprócz odezw protestacyi i innych prac w imieniu tow^a wydawa-
nych, broszury te obejmować będą artykuły pojedynczych Członków w różnych materyach pisane.
§. 4. Każdy taki artykuł winien być odczytanym na Sessyi tow^a, które nie wchodząc bynajmniej
w rozbiór krytyczny pracy Autora, oświadczy jedynie iż odczytany artykuł za zgodny z duchem zasad
demokratycznych uznaje lub nie uznaje — W uzyskaniu uznania artykuł przyjętym lub ~~nieprzyj~~
umieszczonym być może. — 3° W wykonaniu § 1 powyższego urządzenia Redakcyi, przy-
stąpiono do kolejnego zapytywania się Członków o ich w tej mierze deklaracyę z wskutek czego:
Członek Janowski przyjął na siebie porządkowanie pisma, korrektę druku, przy pomocy wspól-
nej drugiego członka, czytanie Gazet Niemieckich, tłomaczenie z Niemieckiego na Polskie i z polskie-
go na Niemieckie i francuskie oraz też pisanie Artykułów. — Członek Pułaski obowiązał się dostarczać

Materyałów pięćset różne Artykuły, jakoteż tłómaczyć z francuzkiego na Polskie, także
czytać gazety francuzkie Tribune – National – Courier Constitutionnel – i pismo Polskie Miłosława
Podkaspryńskiego. – Członek Pułaski przyjął na siebie czytanie pism francuzkich dopiero
wymienionych, i nadto Cabinet de Lecture, tłómaczenie z francuzkiego i pisanie Arty-
kułów ile mu czas pozostający od wypełnienia innych obowiązków pozwoli. – Członek
Gurowski Bolesław wziął obowiązek czytania i przeglądania wszystkich gazet francuz-
kich i ile będzie mógł pisania Artykułów oraz tłómaczenia z francuzkiego i Nie-
mieckiego. Członek Rettel czytanie Niemieckich pism, tłómaczenie z Niemieckiego i
pisanie Artykułów. Członek Ordynice przyjął na siebie korrektę druku wspólnie z Janow-
skim, odbiór druku, tłómaczenie na francuzkie, Niemieckie, Włoskie, Rossyjskie, i
nawzajem z tych języków na Polskie, czytanie dziennikow Rossyjskich i Włoskich o ile mu
czas dozwoli jakoteż pisanie Artykułów. Członkowie Zeno Świętosławski, Rupniewski
Krzanowski oświadczyli się z chęcią przepisywania do druku, a nadto Krzanowski
przyjął pomagać korrekty druku i tłómaczyć z francuzkiego i nawzajem. Inni członko-
wie Jakubowski, Różycki, Klemczyński, zamierzający wkrótce wyjechać z Francyi, oświad-
czyli nadsyłać z miejsca dalszego pobytu, wypracowane swoje Artykuły. 4to Po załatwie-
niu powyższych przedmiotów członek Pułaski wystawiając potrzebę, aby obok działań
bieżących tow.a na Sesyach decydowanych, odbywały się oddzielnie prywatne konferen-
cye, dla wzajemnego porozumienia się i wykształcenia wyobrażeń o zasadach demo-
kracyi, przez rozbieranie różnych zadań Socyalnych, żądał w tym względzie decyzyi tow.a
które po rozważeniu tego wniosku oświadczyło: iż propozycyą odbywania takowych
konferencyi, jako pożyteczną przyjmuje i jej wykonanie gorliwości członków po-
zostawia nie wkładając na nikogo obowiązku, koniecznego na też konferencye
uczęszczania, jak również co do kwesty i kiedy i w jaki sposób takowe konferencye odby-
wać się mają, i czyli nie członkowie tow.a mogą być do nich przypuszczeni, zostawiając
zdecydowanie samym że członkom na konferencye uczęszczającym.

Posiedzenie 11 Lipca 1832. Po rozważeniu przedmiotów listem członków z Avignon na wspól-
nej konferencyi dnia 1. b. m. napisanym objętych, tow.o zadecydowało jak następuje. 1o Co do wiado-
mości o powodach zwrócenia przez Kniaziewicza do Kunel adresu do Anglii pisanego, posta-
nowiono aby Sekr.o objaśnił członków w Avignon o rozmowie Kniaziewicza z Delegacyą
w tej materyi mianej i aby zażądał nadesłania kopii listów, z których tę wiadomość
donoszą. 2o Co do projektu składek p członków w Avignon przyjętego, tow.o uchwaliło za od-
powiedź; że wydane pod d. 4. b. m. urządzenie składek od wszystkich członków na potrzeby
druku i korrespondencyi, jest w tej mierze wystarczającem, a jeśliby termina wniesień oznaczone
dla niektórych członków miały być uciążliwe, tow.o przyjmie pod rozwagę spostrzeżenia i
uwagi, jakie w tym względzie członkowie pojedynczy, którzy przy decyzyi 4 Lipca obecni
być nie mogli – zechcą przełożyć ogółowi. – 3tio Co się tyczy objętego zarazem w tém
liście projektu składek na utworzenie własnego tow.a funduszu zapasowego, na wspie-
ranie członków w nagłych potrzebach; zważając iż ani z listu tow.a, ani z celu
jakie sobie założyło, nie wypływa, aby ogół tow.a, zatrudniał się zabezpieczeniem
potrzeb pojedynczych członków, i w tej mierze ogół nie może żadnych na indywidua wkła-
dać obowiązków, co jednak nie przeszkadza dobrowolnemu w tem celu zobowiązaniu
się członków, które wszakże względem innych do tego nieprzystępujących, ani Konsyli
ani skutków swoich rozciągać niemoże. – tow.o uchwaliło iż w tym przedmiocie żadnej
decyzyi wydawać nie może. 4to Nakoniec rozwiązując wniosek tymże listem objęty, co do
wchodzenia członków tow.a Dem.go do innych towarzystw Polskich, w rezultacie obszernej
nad tą materyą dyskussyi, – większością 10 przeciw 2m głosom członków Gurowskiego Bolesła-
wa i Rupniewskiego którzy obstawali za oświadczeniem w odpowiedzi, iż tow.o co do tego przed-
miotu

miotu mieszna, idąc potrzeby wydawania ogólnej decyzyi, zwraca jedynie uwagę członków, na Artykuły 5. i 7. Ustaw Tow. D. P. — Tow. uznało potrzebę wydania wyraźnej co do tego przedmiotu decyzyi, dla usunięcia wszelkich wątpliwości i zapobieżenia uchybieniom, jakieby z mylnego uważania rzeczy, w dobréj wierze nawet popełniane być mogły. — co się zaś tyczy samej decyzyi, mając na uwadze, iż każdy członek tow. D. P. podpisem Manifestu i Ustaw, zobowiązany do ścisłej wierności zasadom tegoż tow., tem samem bez uchybienia tak świętemu obowiązkowi, do żadnych innych tow. polskich, mających swoje zobowiązania do jakowych celów politycznych, wchodzić nie jest mocen, dopóki w tow. D. pozostać zechce, chociażby nawet te inne tow. P., jawne lub tajne, pod podobnemi nazwiskami i z podobnemi zasadami zawiązane były, albowiem w obecnem położeniu i w tak szczupłéj liczbie Polaków Emigrantów istnienie dwóch lub więcej jednakowych zupełnie towarzystw demokratycznych nie jest dopuszczalnem, gdyż okoliczności i powody które by usprawiedliwiać mogły istnienie na Ojczystéj ziemi, w pośród całej ludności Narodu polskiego, wielu towarzystw jednakowe zasady i cele polityczne mających, tu w Emigracyi bynajmniej zastosować się nie dają; — wszelkie więc towarzystwa polskie polityczne, jawne lub tajne, oddzielne od tow. naszego egzystencyę mające, choćby nawet do jego zasad i celów dosyć zbliżające się mieć były, zawsze przecież jakowe odróżnienie odznaczać je musi; ztąd zatem wynika, iż członek tow. D. P. do żadnych innych towarzystw polskich politycznych, w Emigracyi istnieć mogących wchodzić nie może. — zważając dalej iż lubo rygor takowy nie może się rozciągać do tow. P. w Emigracyi utworzonych, a nie mających żadnych zasad i zobowiązań do celów politycznych, jakoto do tow. naukowych, literackich, handlowych, przemysłowych etc. do których każdy członek tow. D. P. bez uchybienia swoim powinnościom wchodzić może, gdy jednakowoż z doświadczenia okazuje się, gdy iż niektórzy Polacy w obecnej Emigracyi należący do stronnictwa przeciwnych zasadom czystéj demokracyi tworzą tow. niby niepolityczne, i nadając im inne nazwiska nie wyjawiają ani zasad ani celów istotnych, jak tego dowodem jest zawiązanie w Londynie i w Paryżu tow. Arystokratyczne, literackiem polskiem nazwane, którego wiara polityczna, cel i dążenia lubo niewyraźnie z jego Organizacyi, to jednak ze znajomości opinii politycznéj osób do jego składu należących i z jego pism i artykułów, łatwe do poznania, niewątpliwie przekonywają, iż tow. to nie jest czysto literackiem, w podobnych więc przypadkach członek tow. D. P. uważający tylko na tytuł i organizacyę jakiego tow., łatwo mógłby nawet w dobréj wierze postępujący narazić się na zboczenie od swoich demokratycznych powinności. Tych przeto pobudek i Uwag: — tow. D. P.; w rozwinięciu i objaśnieniu Ustaw postanowiło: 1. Iż członek czynny tow. D., do żadnych innych Polskich towarzystw w Emigracyi, jawnych lub tajnych, dążenia i zobowiązania do jakowychś celów politycznych wyraźne lub ukryte mających wchodzić nie może. — 2. Iż do tow. polskich nie mających żadnych dążeń i zobowiązań, do jakowych celów politycznych, ani jawnych ani ukrytych, może wnijść każdy członek, lecz za uzyskaniem na to wyraźnego od tow. D. P. pozwolenia, które mu udzielonem będzie po dostatecznem przekonaniu się o zasadach i celach tow. do którego by wnijść zamierzył. —

Posiedzenie 15. Lipca 1832. r. Z powodu, krążących się zamiarów partyi arystokratycznej do opanowania i rządzenia dowolnie i despotycznie całej Emigracyi, przez zaprowadzenie Rady Centralnej Emigracyi Polskiej, i urządzenie jéj wsposób takowym zamiarom odpowiadający. — Tow. D. wszelkie spieszne w téj mierze zaradzenia dziś nadzwyczajnie zebrane, po rozwinięciu i wyczerpaniu nad tą materyą dyskusyi, uznając z jednéj strony niezbędną potrzebę utworzenia pewnéj centralizacyi emigracyjnej dla pośrednictwa w stosunkach emigracyi z Rządem francuzkim i dla zatrudnienia się potrzebami i losem indywidualnym Emigrantów, z drugiéj strony pragnąc zapobiedz szkodliwemu zapędowi Arystokracyi, tak że samo ustanowienie centralnéj magistratury Emigracyjnéj, jak i naoznaczeń i jéj attrybucyi, aby więc niedopuścić ztąd zaszkodzenia sprawie publicznéj Narodu Polskiego, uchwaliło tow.: iż w tym celu przygotowany projekt Aktu Deliberacyi i Urządzenia centralizacyi Emigracyjnej na dzisiejszym posiedzeniu odczytany i po poprawieniu stosownie do poczynionych Uwag. za odpowiadający powyższemu celowi uznany, ma być jak najspieszniej rozesłany stosownie do zakładów wojskowych dla wprowadzenia jego ducha i zasad w Urządzenie przyszłej Magistratury Centralnej i skierowania ku temu inicyatywy za Układów.

Posiedzenie 18 Lipca 1832. W skutek decyzyi tow. na posied. dnia 4. b. m. zapadłej, wzywającej o korrespondencyą członków, wzywającej do Korrespondencyi członków którzy poprzednio do Anglii i do

Anglii i do Niemiec powyjeżdżali, dziś jako w terminie przez tęż decyzyą oznaczonym S.rz złożył tow.u ustny Raport w tej treści: — Że w skutek przesłania pomienionej decyzyi Członkom odebrał dotąd dwa listy odpowiednie, jeden z Londynu od Adama Turowskiego, drugi z Metz od Kronowskiego, że również odebrał inne dwa listy z Metz jeden od Krzępowieckiego, drugi od Alexandra Swiętosławskiego, lecz z powodu że te dwa listy obejmują pomieszane razem odpowiedzi i na wezwanie tow.a przy doręczeniu decyzyi w formie wypisu z protokołu onymże przesłane i na prywatną korrespondencyą Członka Pluzańskiego, w sposobie familiarnym oddzielnie do nich pisaną i tylko pod tęż samą kopertą razem z wezwaniem od tow.a przesłaną, których to odpowiedzi prywatnych do tow.a nienależących, bez zezwolenia tych od których pochodzą, nie sądzi się być mocnym przedstawiać tow.u i do akt tow.a składać, S.rz zawezwał był natychmiast tych 2.ch Członków, ażeby inne listy do tow.a, obejmujące jedynie odpowiedzi na decyzyą tow.a jak najspieszniej nadesłali, lub też oświadczyli iż zezwalają na to aby poprzednie ich listy w całości tow.u złożone były; na które to wezwanie dotąd żadnej jeszcze nieodebrał odpowiedzi, że nakoniec Członkowie Krajtsir w Londynie, Dembiński w Metz żadnych listów nienadesłali; atoli o doręczeniu im wezwania nieodebrał jeszcze S.rz dostatecznego zapewnienia, i dla tych przyczyn upraszа, aby tow.o co do Członków Krzępowieckiego, Alexandra Swiętosławskiego Dembińskiego i Krajtsira, dalszy termin do złożenia stanowczego Raportu naznaczyło. — Z powodu tego raportu tow.o jedynie co do Członków Krajtsira i Dembińskiego zawiesiło dalsze decydowanie, aż do odebrania przez S.rza pewnej wiadomości o tem, iż przesłane wezwania doręczone zostały. — Co się zaś tyczy Członków Krzępowieckiego i Alexandra Swiętosławskiego, z uwagi iż samo już nadejście ich listów, jest dowodem że wezwanie od tow.a odebrali — tow.o przystąpiło do rozstrzygnienia okoliczności raportem S.rza przedstawionych — wciągu tej dyskussyi Członek Pułaski wniósł; że przedewszystkiem zadecydować należy tę kwestyą, czyli jest w tem wina że od tych dwóch Członków nadeszły listy pomieszane odpowiedzi mające, które, dlatego S.rz mniema iż odczytywać towarzystwu nie jest mocen; Przeciw położeniu tej kwestyi, oponował Członek Kaczanowski utrzymując; że należałoby raczej przystąpić do zadecydowania tej kwestyi, czyli Sek.rz pomimo przełożonych w jego raporcie okoliczności, ma być rozkazem tow.a zobowiązany do odczytania tych dwóch listów całości tow.u a dopiero następnie dalsze kwestye decydować będzie można. — S.rz Tow.a w tem miejscu oświadczył, iż gdy decyzye tow.a jakie zapadną, dotyczeć się z powodu wzmiankowanych powyższych kwestyi Alexandra i S.rza, przeto sądzi się być obowiązanym, wstrzymuje się również od dalszego, i Członków Krzępowieckiego — Swiętosławskiego objaśnienia co do faktów, wstrzymuje się również od rozwiązywania poddawanej nad tą materyą dyskussyi, jako i od głosowania przy rozwiązywaniu podawanych kwestyi. Tow.o takowe wyłączenie Członka S.rza za właściwe uznawszy w dalszym postępie dyskussyi, po niektórych pro i contra uwagach zadecydowało większością 7 głosów przeciw jednemu Kaczanowskiego zdaniu, iż przedewszystkiem kwestya z Członka Pułaskiego podana, ma być rozwiązywana. — Następnie po dalszych uwagach co do tejże kwestyi, przystąpiono do głosowania i większością 7.u przeciwko 1.mu uznało tow.o iż jest w tem wina, że listy od Krzępowieckiego i Alexandra Swiętosławskiego nadeszłe obejmują pomieszane odpowiedzi i na decyzyą tow.a i na prywatne korrespondencye: — potem uznano jednomyślnie potrzebę odczytać dla objaśnienia list Członka Kronowskiego i takowy odczytanym został. — W dalszym zaś rozważaniu tego przedmiotu, niektórzy Członkowie uważali iż, dla zbadania i ocenienia komu ta powyżej uznana wina przypisaną być ma, i co w konsekwencyi z tego postanowić wypada, Tow.o powinno z decyzyą nakazać S.rzowi aby natychmiast listy wzmo= [illegible] całkowicie odczytał. — Inni Członkowie przeciwnego byli zdania. — Głosowano więc nad tą kwestyą, czyli odczytanie listów ma być nakazane Sekr.zowi: — w obliczeniu

Kórek

Wniosek okazała się równość zdań 4 przeciwko 4, i tego powodu proponowano odłożenie dalszego
rozbioru téj materyi do następnego posiedz.; przeciw odłożeniu znowu proponował Człon-
nek Ordyniec, żądając rozstrzygnienia równości przez los – a zatém i co do tego punktu
odbyło się wotowanie, i większością 7 przeciwko 1. uchwaliło tow. dalszy rozbiór
i decyzyą téj materyi do następnego posiedzenia odłożyć, polecając zawezwać natenczas
we wszystkich 3 Dzisiaj członków. – Poczém przeczytany był list wyżéj wspomnio-
ny Adama Gurowskiego, który tow. z uczuciem zadowolnienia przyjęło, ta odpowia-
dającej i decyzyi zdnia 4 Lipca, i szczerością tow. uznało, i otém wyraźnie Gurowskie-
go Adama S. polecito. –

Posiedzenie 21 Lipca 1832. 2. Przystąpiono do dalszego rozbioru i ukończenia roz-
poczętéj na przeszłém posiedz. materyi o korespondencyi członków. S. w uzupełnieniu
poprzedniego swego Raportu dodał, iż w przeciągu 3 dniowej między ostatnim i dziś niejszą
decyzyą żadnego od tych członków nieodebrał listu. – Następnie po niektórych uwagach
nad ostatnią kwestyą dla równości głosów na ostatniem Posiedz. nierozstrzygniętą, po zbie-
raniu się członków dzisiaj przybyłych o przedmiotach dyskusyi przystąpiono do głosowa-
nia na zapytanie: czyli odczytanie listów Krępowieckiego, i Alexandra Świętosławs-
kiego ma być zakazane lub nie. Z 9. głosujących było 6 głosów za nakazaniem od-
czytania 3 głosy przeciw, między którémi był głos członka Kaczanowskiego, który żądał
aby to w protokóle zapisanem było. S. bowiem nienależał do wotowania z powodu
w poprzednim protokóle zamieszczonych – członek Rettel przybył już po odbytém wotowa-
niu. – Większością zatém głosów tow. postanowiło: iż listy pomienione mają być
natychmiast odczytanemi. – W skutek czego S. odczytał dwa listy z Metz jeden od
członka Alexandra Świętosławskiego 10 Lipca pisany, drugi od członka Krępowiec-
kiego 9 Lipca datowany. – Po odczytaniu tych listów, porównaniu ich ze sobą
i po wyczerpaniu dyskusyi tow. przekonywając się, iż istotnie listy takowe, obéj-
mują odpowiedzi nietylko na decyzyą z d. 4 Lipca, ale i na inne przedmioty w téjże decyzyi
nieobjęte, odpowiedzi jednak razem pomieszane, uznało winę S. Pluciańskiego i
członka Zenona Świętosławskiego w tém iż listy z nich prywatnie pisane, wypełniły
odpowiedzi prywatne, zaś winę członków Krępowieckiego i Alexandra Świętosław-
skiego w tém, że niewłaściwie odpisując na decyzyą tow. prywatne przedmioty
przymięszali. – W tém miejscu S. oświadczył iż pisząc usilnie oddzielnie sposo-
bem od wezwania tow. swoje prywatne uwagi do Alexandra Świętosławs-
kiego, na żądanie brata jego Zenona, i zapewnienie, że będą dobre z jego strony
przyjęte, zaś do Krępowieckiego pisząc w zaufaniu o jego niezachwianéj poświęce-
niu się dla zasad tow., o jakiém z dotychczasowego jego postępowania wątpić niemógł
polegając oraz na bliższéj jaką miał z nim znajomości osobistéj, tém samem nieprzewi-
dywał i niespodziewał się odebrania takich, jakie odczytane listy obéjmują odpowiedzi,
a tém mniéj niewłaściwego ich pomieszania z odpowiedziami na oddzielne wezwanie
tow. Zawiedziony teraz w swojém mniemaniu uznaje swoją w tém winę, i dla tego uprasza
aby tow. objęte w odczytanych listach wyrażenia niedotyczące się wprost decyzyi z d. 4 Lip.
raczyło uważać za stosujące się wyłącznie do jego osoby, i za nienależące do tow. – Co zaś doty-
czy dalszych w przedmiocie pod dyskusyą będących rozporządzeń – tow. pomijając objęte w
odczytanych Krępowieckiego i Alexandra Świętosławskiego listach przedmioty prywat-
néj korespondencyi, jako też uważając niektóre ich wyrażenia, nieprzyzwoite godności Człon-
ka tow. uchwaliło następujące postanowienie. – Tow. d. p., mając na uwadze, że jak w każ-
dém tow. tak i w obecném tow. d. m., każdy członek pojedynczy wolę ogółu szanować i jéj być
posłusznym jest obowiązku, inaczéj bowiem istnienie jakiegobądź towarz. byłoby niepodobnem, – zwa-
żywszy, iż ta kardynalna samej egzystencyi tow. zasada, [illegible] ona jest wyraźnie w ustawach
tow.

tow. do p. mianowicie w Art: 7. który zastrzega ogółowi prawo karności nad pojedynczymi członkami i możności usuwania ich nawet, w razie uznania powodów z grona tow.; — zważywszy że wrozwi-nięciu dalszém téj zasady, na Posied. d. 13 kw. r. b. wydając rozporządzenia co do rozjeżdżania się członków z Paryża, tow. w punkcie 4tym tegoż urządzenia swego najwyraźniéj postanowiło. — „Że każdy członek wyjeżdżający z Paryża zmiejsca swego pobytu zostawić będzie w ciągłych korrespondencyach z towa-rzystwem." — Zaś na Posied. następném 15 kwietnia, urządzając komplet centralny w Paryżu, upoważ-niło go zupełnie, do działania stanowczo we wszystkich przedmiotach, wyjąwszy tylko zmiany do-tychczasowych Ustaw i Urządzeń; — zważywszy wreszcie że podług Ar. 14. Ustaw. — „Każdy członek czymy zawiązujący tow., lub później przyjęty, Ustawy w dowód akceptacyi i uległości własnoręcznie podpisać jest obowiązany." — a zatem każdy członek który Ustawy podpisał, dopóki jest członkiem, wszelką uległość tymże Ustawom i wydanym na ich zasadzie rozporządze-niom tow. jest winien. — Zważywszy przeto, że stosownie potrzebie rzeczy, członkowie którym decyzya z d. 4 Lip: wzywająca ich do uzupełnienia korrespondencyi, kommunikowaną była, jak najściśléj dopełnić ją byli obowiązani, tow. więc przystępuje do rozważania, o ile takowemu obo-wiązkowi, członkowie, wezwani zadosyć uczynili, i co daléj w tym względzie postanowić wypa-da; a w szczególności. — 1o Co do członków Karola Krejtrisa i Michała Dembińskiego, którzy żadnych jeszcze odpowiedzi na pomienione wezwanie nienadesłali, z uwagi iż niema dotąd dowodu na to, że też wezwanie wręczone sobie, odebrali. tow. uznaje, iż co do nich na teraz żadna dalsza decyzya miejsca mieć niemoże, i takową zawiesza, aż do otrzymania p. S. pomienione-go dowodu wręczenia. — 2do Co do Adama Gurowskiego, z uwagi iż list jego obejmuje i dosta-teczne wyjaśnienie powodów, którego dotąd od pisania do tow. wstrzymywały; — to jest świeże jego przybycie do Londynu i tém samém niemożność powzięcia w krótkim czasie potrzebnych wia-domości i stosunków, oraz i dokładny raport o jego czynnościach w rozszerzaniu stosunków i wyjaśnianiu działań tow. przedsiębranych, tow. zatém uznając iż członek Adam Gurowski dosta-tecznie zobowiązku swego się wywiązał; — postanawia jedynie oświadczyć mu, iż dalszych do-niesień o jego czynnościach i o wypadkach interesujących tow., jakoteż o dopełnieniu prze-słanych mu później poleceń, od niego oczekuje. 3o Co do Walentego Kromonowskiego, zważywszy że jakkolwiek list jego zadosyć czyni decyzyi z d. 4 Lipca w tém iż obejmuje wyjaśnienie przy-czyn, które go od korrespondowania z tow. wstrzymywały; nie może jednak zastąpić korrespon-dencyi jaka dla tow. jest pożądaną: — Zważywszy co do tychże przyczyn w liście członka Kromo-wskiego objętych, iż przeszkody ze stanu oblężenia Paryża wynikające już ustały, a przytoczona jego uwaga. — „Iż sądzę że Krępowiecki dostatecznie skreślił tow. obraz interesów w Niemczech, niewidział potrzeby powtarzania tego samego." — nie jest dostateczną, już dlatego, iż przeciw-nie tow. podobnego raportu od członka Krępowieckiego nieodebrało; — już bardziéj dlatego iż tow. pragnie mieć od każdego z członków o jego działaniach na rzecz tow. i szczególne uwiadomienie i również od każdego zasięganie indywidualnych uwag i opinii o przedmiotach dzia-łań tow. dotyczących, jest pożądaném i dla wyjaśnienia rzeczy przydatném; a tak, lubo członek Kro-mowski specyalnych poleceń wczasie wyjazdu swego nieotrzymał, ogólne przecież wiadomości i uwagi swoje tow. udzielić powinien — z tych pobudek tow. postanowiło zawezwać członka Kromowskie-go, aby stosownie do powyższych uwag, korrespondencyą swoją uzupełnił; i tow. niezwłocznie nadesłał. 4o Co do Aleksandra Świętosławskiego zważywszy iż odwołanie się jego do listów poprzednio do bra-ta swego pisanych, jako razem obejmujących interesa prywatne familijne, a tém samém nie mogących należeć do Akt tow., równie nie zaspokaja życzeń tow., z téj więc uwagi i z pobudek wogóle wyżéj pod N. 3 przywiedzionych. — tow. postanawia wezwać także członka Aleksandra Świętosławskiego, aby podobnież jak powyżéj co do Kromowskiego jest objaśnioném, Korres-pondencyą swoją uzupełnioną i wyłącznie do tow. adresowaną, nadesłał; jedynie pod kopertą z napisem jaki mu p. S. wskazany będzie: — Na koniec — 5o Co do Tadeusza Krępowieckiego na posied. zważywszy że stosownie do Ustaw i Urządzeń tow. wyżéj zacytowanych, kiedy członek Krępowiecki na posied. d. 11. Maja r. b. na jego własne żądanie zwołanem; oświadczył tow., iż ma zamiar jechania do Niemiec za pomocą zebranych na ten cel funduszów, i podał swoje w téj mierze uwagi, a po uczynieniu także uwag i ze strony innych członków, tow. poleciło członkowi Krępowieckiemu, aby przez ciągłego zajęcia się rozszerz

czeniem słowników tow.^a^ w Niemczech, przyjął każdego członka obowiązkiem, i w celu wydanej dotąd Ustawy i zasad działania do takiego Instrukcyą, nadto wspólnie 1.º zwrócił baczną uwagę na propozycyą i potwierdzenie członka korrespondenta tow.^a^ Sawyc w Deux Ponts i na jego względem tow.^a^ dopełnianie przyjętych obowiązków. 2.º Aby również w Niemczech uważał na postępowanie tamecznego i innych Polaków i przedsięwzięcia swoje w tych przedmiotach tow.^u^ oznajmił. 3.º Aby z mocy, z innych zasad tow.^a^, starał się o fundusze na utrzymywanie pism i odezw tow.^a^ wydawać się mających." — Uważywszy że od czasu swego wyjazdu z Paryża dnia 12 Maja, członek Korrespondent ani ogólnych doniesień i uwag swoich tow.^u^ nie nadesłał, ani co w szczególności odpowiedniego do owych powyżej wymienionych specyalnych poleceń, lub o przyczynach ich niedopełnienia tow.^u^ nie doniósł; — uważywszy że list jego dziś odczytany również takowych doniesień nie zawiera i tem samem decyzyi d. 4 Lipca zadosyć nie czyni. — Z tych wszystkich więc powodów tow.^o^ postanawia zawezwać powtórnie członka Korrespondenta aby korrespondencyą swoją żądanemi jak wyżej doniesieniami i wyjaśnieniami uzupełnioną i wyłącznie do tow.^a^ adresowaną bezzwłocznie nadesłał pod kopertą umieszczoną 5.º wskazać się mającym. — Takowe postanowienie swoje Tow.^o^ poleca S.^u^ aby doręczył każdemu z powyżej wymienionych Członków, wraz z wypisem z protokołu i z wezwaniem o jego dopełnienie, w czem się którego dotycze, iżby dowody wezwania następnie tow.^u^ złożył do dalszej decyzyi. — W tem miejscu członek Dąbrowski wniósł, aby gdy list Korrespondenta będzie umieszczony w aktach i głos Pułaskiego jako dający najwięcej objaśnień pomienionego listu był w nich zachowany, Tow.^o^ przychylając się do tego wniosku, wezwało członka Pułaskiego aby głos swój napisał i do akt złożył.

__Posiedzenie 15 Lipca 1832.__ 3.º W skutku uwag nad wydawaniem pisma członek Rettel uczynił wniosek aby w uzupełnieniu dotychczasowego urządzenia, wyznaczyć z łona Redakcyi pisma bez odwołania się do Ogółu decydowanie o przyjmowaniu lub usuwaniu artykułów, jednocześnie z obowiązkiem zatrudniania się porządkowaniem i prowadzeniem pisma; inni członkowie uważali że te okoliczności już są załatwione urządzeniem o Redakcyi i rozdziałem przy poprzednio dopełnionej. Z tego powodu jako również z przyczyny że członek Rettel nie popierając swego wniosku oddalił się z Posied.^a^ wniosek takowy odrzuconym został. — W ciągu zaś dyskussyi członek Ordyniec uważał konieczną potrzebę urządzenia takiej Redakcyi, jaka na Posied.^u^ 8 Lipca p. Członka Pułaskiego była proponowaną, i ażeby pod nadzorem tow.^a^ zatrudniała się wydawaniem pisma i decydowaniem o przyjmowaniu lub usuwaniu artykułów. — Z uwagi iż takaż sama propozycya na Posied.^u^ 8 Lip. była już roztrząsana i decydowana, przystąpiono do głosowania na tę kwestyą — czyli wniosek dzisiejszy członka Ordyńca ma być wzięty pod dyskussyą. — Tow.^o^ większością głosów 10 przeciw 2.^m^ uchwaliło iż wniosku tego jako już raz zresolwowanego pod nową dyskussyą nie przyjmie. —

__Posiedzenie 8 Sier. 1832.__ Z powodu listu z Bourges rozwinęła się dyskussya co do sposobu postępowania, jaki Tow.^o^ zachować ma względem zebrania się Sejmu Polskiego, i wyrażenia swej opinii w tej mierze. — Nie powziąwszy na teraz jeszcze żadnej stanowczej decyzyi, zlecito jednie tow.^o^ Członkowi Pietraszkiewiczowi Ignacemu, aby zebrane w tej materyi myśli i uwagi na jedno z przyszłych Posied.^n^ przygotował. — Wzniesiona była także w ciągu dyskussyi kwestya p. członka Pułaskiego a p. Jakubowskiego popierana, w przedmiocie rozwiązywania działań komplet[n]ego Bogusławskiego i względem uchwały tow.^a^ d. 25 Kwiet. r. b. w tym przedmiocie zapadłej; — której to kwestyi rozbiór do następnego Posied.^a^ odłożony z powodu, iż komplet dzisiejszy lubo był dostateczny do decydowania, jednak dla ważności przedmiotu uznano potrzebę większego kompletu.

__Posiedzenie 15 Sier. 1832.__ S.^z^ odczytał list p. Obywateli Arnolunga D.^a^ i Doeringa pisany z Marburga 25 Lip. r. b. — Z powodu materyi tymże listem objętej, a będącej w związku z przedmiotami, o jakich członkowie z Niemiec wcześnie przybyli stosownie do dawniejszych decyzyi tow.^a^ zdać mieli sprawę. — Tow.^o^ zawezwało członków Korrespondenta, Aleksandra Świętosławskiego i Kromowskiego, aby takowe zdanie sprawy uzupełnili. — W tem celu odczytanemi zostały protokoły objaśniające w tym przedmiocie decyzye, a po ich wysłuchaniu członek Korrespondent wobrzernym głosie zdał sprawę z swojej podróży do Niemiec tak w ogólności jako i co do szczególnych poleceń, jakie wyjeżdżając był otrzymał — oświadczając w końcu że list jego który był przedmiotem dyskussyi decyzyi Tow.^a^ był pisany nie do Tow.^a^ lecz prywatnie i wyłącznie do Członka Stwierskiego S.^a^ i dla
18 i 21 Lip.

jego

tego takowa korrespondencya prywatna nieprzyjęta być musi zatrzymaną w Aktach tow^a. — Członek Alexander Świętosławski zdał następnie z swej strony sprawę z podróży do Niemiec, i również co do listu swego który był przedmiotem decyzyi 18. Lipca, oświadczył że takowy nie do tow^a. lecz do Członków Plewińskiego i Zenona Świętosławskiego był prywatnie pisanym. —

Posiedzenie 17 Sierpnia 1832. W dalszym ciągu materyi, na przeszłem posied^u. w dyskussyą wprowadzonej, członek Krosnowski dopełnił swoje zdanie sprawy z podróży do Niemiec, a ponieważ którychś jeszcze tej mierze uwagach innych członków zwrócono się do materyi listu z Meiburga — Wezwało także tow^o. członków Koźmowskiego, Alexandra Świętosławskiego i Krosnowskiego aby swoje zdanie sprawy ustnie przedstawiane, na piśmie do Akt złożyli. —

Posiedzenie 19 Sierpnia 1832. 3° Członek Putański uchwałę tego, co na Posied^u 8 Sierp: przedstawiał, uczynił wniosek o potrzebie rewizyi i zmiany dotychczasowych Ustaw i Urzędzeń, którego roztrząśnienie odłożono do jednego z następnych Posiedzeń, dla załatwienia naglejszych bieżących czynności. 4° Rezolucyą następnie wniósł i Uwagi listem członka Dworzyńskiego pod datą 6^{go} b.m. z Avignon do tow^a. pisanym objęte — uchwaliło tow^o. iż w odpowiedzi oświadcza: — Że jako pierwszą wiadomość z zadowolnieniem przyjęło tow^o. o utworzeniu między członkami w Avignon konferencyi tak i częste istnienie jej za pożyteczne i dla samychże członków w Avignon i dla tow^a. uważa: — Że konferencya takowa czyli zgromadzanie się członków celem wzajemnego porozumiewania się tak między sobą przez wzajemne dyskussye i objaśnienia, jako i stowarzyszeniem przez ciągłą korrespondencyą nie sprzeciwia się bynajmniej istniejącym Ustawom i Urzędzeniom tow^a. ani też wyborowi ^{Ga} najprzód utrzymywać protokół takowych Posiedzeń i konferencyi, i jak każdy członek pojedynczo tak również kilku lub kilkunastu razem zebranych członków wspólnej narady, wszelkie uwagi i spostrzeżenia swoje, oraz podawane projekta, tow^u. przedstawiać mają prawo: Wszakże podług Ustaw i Urzędzeń tow^a. dotychczas w zupełnej mocy swej obowiązujących, jedynie członkowie w przepisanym komplecie w Paryżu zebrani, mają prawo stanowić i działać jako tow^o., to jest w imieniu i pod tytułem całej korporacyi Tow^a. D^{go} polskiego i bez względu na to choćby w innem miejscu taka sama, lub nawet większa liczba członków znajdować się mogła. — Że ta centralizacya działań tow^a. nie do osób ale do miejsca to jest do miasta Paryża, jako centralnego Punktu wszelkich wiadomości i działań jest przywiązaną; członkowie zatém w Paryżu będący, nie mają z prawa żadnej wyższości nad członkami gdzieindziej przebywającemi lecz sam pobyt w Paryżu stawia ich w możności dokładniejszego zebrania wiadomości i obznajmiania się ciągle z bieżącemi wypadkami, co w innych miejscach byłoby trudnem a często i niepodobnem i dla tego to tow^o. przy ówczesnem rozjeżdżaniu się członków z Paryża wprowadzając centralizacyą swych działań, upoważniło komplet w Paryżu zostający do wszelkich działań (wyjąwszy tylko zmiany Ustaw) z taką mocą i skutecznością, jaka do działań całego ogółu tow^a. jest przywiązaną. — Że zatém oboje takich Ustaw i Urzędzeń w jakiemkolwiek innem miejscu prócz Paryża, członkowie tow^a. w jakiejkolwiek bądź liczbie znajdujący się, ani uchwalać, ani odnawiać tworzyć jakowego bądź kompleta, i w tym komplecie żadnych Ustaw lub Urzędzeń uchwalać, a tém mniej jako ciało ani też żadnych działań bądź jako Tow^o. D^e. bądź jako jego cząstka przedsiębrać, a tém mniej jako ciało opozycyjne tworzyć nie mają prawa i bez sprzeciwienia się ustawom obowiązującym nie mogą: że takowe Ustawy i Urzędzenia o centralizacyi działań tow^a. jeżeli się okaże potrzeba, mogą być zmienione przez ogół tow^a. lecz dopóki zmienionemi, uchylonemi nie są, ściśle dopełniane być winny. — Że więc członkowie w Avignon mogli byli i mogą zawsze czynić swoje uwagi i propozycye co do zmiany Ustaw i Urzędzeń jeżeli tego potrzebę uważają, jakoż teraz właśnie wniosek podobny przez jednego z członków w Paryżu uczyniony, przychodzi już pod rozwagę całego tow^a. i w tej mierze komplet Paryzki ze wszystkiemi członkami komunikować się niezawodnie, i oznaczenia na przyszłość właściwe będzie miejsce do rozważenia pod wszelkiemi względami. — Że dopóki jednak rzecz ta in statu quo pozostaje, konferencya kilku członków nie może mieć ani żadnego, ale jakby tylko porozumiewania się wzajemnie, między sobą i z ogółem tow^a. ani innego znaczenia i attrybucyi jak te tylko które każdy członek pojedynczy posiada, a przeto jak jeden członek tak i konferencya kilku lub kilkunastu członków żadnych Ustaw lub decyzyi wydawać, żadnych działań samowolnie przedsiębrać nie może, a przed tem żadnych dokonane względem ogółu tow^a. i szczególnych członków jego bez skutku i znaczenia pozostaćby musiały. — Że w takiem położeniu rzeczy, zobowiązanie się członków składających przeszłe kowie w Avignon konferencyą do płacenia składek pieniężnych, przez komplet w Paryżu

nieokreślone i nieustanowione bez skutku pozostają, i iż ten członek tow.ª ówczesnego wnoszenia [illegible] składek nie jest obowiązany ani też do ich wypłacania i odbierania pod tytułem ich za rzecz tow.ª niby mających ~~[illegible]~~ upoważnionym, wszyscy zaś członkowie nowo przystępujący, pod żadnym względem do opłacania tych składek zmuszani być nie powinni; — wszelako nie przeszkadza to wcale wolności tworzenia i zbierania sobie składek jakichkolwiek prywatnie, między członkami którzy by się do tego dobrowolnie sami zobowiązać chcieli, lecz nie pod tytułem obowiązku wypływającego z charakteru członka tow.ª, bo takiż obowiązek ani z Ustaw fondacyjnych, ani z urządzeń późniejszych nie wypływa. — Że urządzenie tow.ª z d. 4. Lipca miało na celu zaspokojenie ciążącego na tow.ª długu i awansowanie kosztów drukowania się mającej broszurki za pośrednictwem składek na raz jeden po 20 franków w jednej lub dwóch ratach uiścić się mających, a tych członków którzy są w możności zapłacenia, na tych zaś którzy zapłacić nie mogą, samo urządzenie nie wkłada koniecznego obowiązku, owszem każdego możności i własnej chęci uiszczenie składki pozostawia. Że nadto w skutku tego urządzenia zbytnio tych składek skończyć się winien z d. 2. Września r. b., a do rezultatu jakiś się okażą, zależeć będzie dalsza decyzja tow.ª co do druku broszurki, i tem samem zaś urządzenie to do członków późniejszych rozciągać się już nie może. — Że wreszcie co do uwag wniesionych członka Zwoniańskiego o sposobie i formie korrespondencyi przywiedzionych, gdy prowadzenie korrespondencyi poruczone jest p. Ustawy S.rzu Tow.ª przeto Tow.º żadnej w tej mierze decyzyi wydawać nie widzi potrzeby.

Posiedzenie 20 Sierpnia 1832. 1.º Na wniosek członka Krzeptowickiego z powodu odbywających się teraz posiedzeń ogólnego Zgromadzenia Polaków w Paryżu, a do udzielenia dotyczących posiedzeń członków tow.ª Dem.º — Tow.º zważając że przedmiotem tych posiedzeń są nadesłane od zakładów projekta i żądania utworzenia centralnej władzy Emigracyjnej i że podług powziętych wiadomości zakłady chcą się w tej mierze naradzić i porozumieć ze wszystkimi emigrantami Polakami w Paryżu a nie zaś wyłącznie, z tymi tylko co należą do tow.ª zwanego zgromadzeniem ogólnym Paryskim, którego wypływem i Reprezentacyą jest Komitet zwany Narodowym Polskim, a zatem w przedmiocie interesującym cały ogół Emigracyi i zarówno wszystkich jej członków którym się nie mają i członkowie tow.ª D.º być nie przestają, i tem samem od narad takowych wyłączać się nie mają obowiązku. — Tow.º więc postanawia, że na przyszłem zebraniu ogólnem w kościele przy ulicy Taranne N.º 12. lub gdziekolwiek, członkowie Tow.ª D.º wezwani lub niewezwani mogą się znajdować i zabierać głosy, w celu nadania temu zebraniu charakteru ogólnego zebrania Paryzkiego Polaków, bez różnicy do jakichkolwiek oni towarzystw lub komitetów należą, i następnie w celu wprowadzenia w przyjęty projekt ogólnej centralizacyi tych zasad, jakie w tej mierze w projekcie p. tow.ª poprzednio już przygotowanym przyjęte zostały. 3.º Z powodu iż Prezes pomienionego komitetu zwołując to zebranie wzywał także niektórych członków tow.ª D.º którzy zasiadają tow.ª członkowie czyli zgromadzenia komitetowego nie są wykreśleni; tow.º uchwaliło, iż wezwani się członkowie z tej że listy niewykreśleni, obowiązani są złożyć na ręce S.ª wyraźne na piśmie żądania wykreślenia, którego S.rz dopilnuje.

Posiedzenie 6 Września 1832. 1.º Członek Ordyniec uczynił wniosek o ustanowienie biura Redakcyjnego, działać mającego kollegialnie, któreby się wydawaniem pisma zajmowało, opierając ten Wniosek na potrzebie zdoprowadzenia dwumiesięcznego ogłoszenia; niektórzy członkowie byli przeciwko, uważając że dotychczasowe urządzenie o Redakcyi za dostateczne członkowi: — przystąpiono więc do wotowania na tę kwestyę, czyli ma być biuro redakcyjne, i kwestya ta afirmative została rozstrzygnięta stosunkiem głosów 6.ciu przeciwko. — Większością głosów, ostatecznie [illegible] Redakcyjnego i jego stosunków z towarzystwem, tak i w celu oznaczenia attrybucyi biura Redakcyjnego i jego członków mają przygotować dyskusya dalsza do tego projekt członek wnoszący i inni członkowie mają, przygotowanie następnie p. członka [illegible] do następnego Posiedz.ª odłożona została. 3.º Uczyniony następnie przy Redakcyi Ustaw był pod rozwagę kiego wniosek o zmianę nazwiska tow.ª zgodzono się żeby przy [illegible] a następującym.

Posiedzenie 6 Września 1832. 1.º Po odczytaniu i przyjęciu protokołu poprzedniego a nadto przedstawionego przez członka nie w skutku wczorajszej decyzyi, po wysłuchaniu projektu przedstawionego przez członka ... zmieniając dotychczasowe Ordyńca, oraz poczynionych nad nim uwag innych członków; tow.º uchwaliło następujące urządzenia, co do Redakcyi pisma p. Tow.º wydawać się mającego,

urządzenie biura redakcyjnego. § 1. Biuro Redakcyjne składać się będzie z pięciu członków, kom=
plet we wszelkich czynnościach najmniej trzech członków stanowi. — § 2. Ponadzorowanie
materyałów do pisma, stosunki z drukarnią, korrekta i odbiór druku, słowem cała Admini=
stracya Redakcyi pisma należy wyłącznie do Biura Redakcyjnego. § 3. Decydowanie
względem przyjęcia lub odrzucenia wszelkich Artykułów do pisma podawanych, robienie
potrzebnych do nich przypisków lub objaśnień, staranie się o wydawanie pisma tak,
aby w miarę istniejącego funduszu wychodziło, jest attrybucyą i obowiązkiem biura Re=
dakcyjnego. § 4. Co do przyjęcia lub odrzucenia Artykułów potrzebna ~~do nich przypisków~~
~~lub objaśnień, staranie się o wydawanie pisma tak~~ jest jednomyślna decyzya Biura Redak=
cyjnego; — w razie niejednomyślności, rzecz przez samo biuro wniesiona będzie na Posiedzenie
Tow. do jego decyzyi. — We wszystkich innych przedmiotach większość zdań kompletu biura
stanowi decyzyą. — § 5 Artykuły jednomyślnie przyjęte będą zawsze z ich umieszczeniem odczy=
tanemi na Posiedzeniu tow., a co do Artykułów jednomyślnie odrzuconych, tylko w razie
appellacyi Autora przedstawione będą tow. do jego ostatecznej decyzyi. — We wszystkich ogól=
przedmiotach decyzye biura Redakcyjnego mogą być przez tow. zmieniane lub uchylane, skoro
tow. na wniosek którego z swych członków uzna tego potrzebę. § 6. Wybór członków do biura
Redakcyjnego odnawiany będzie całkowicie co trzy miesiące z wolną reelekcyą wychodzących
a nawet i w ciągu tego czasu na wniosek którego z swych członków tow. skoro uzna dostatecz=
ne powody, może odmienić skład biura wcześniej lub w całości. — § 7. Biuro Redakcyjne składać
będzie tow. z swoich czynności ogólny Raport co trzy miesiące przed nowym zwyczajnym
wyborem. — § 8. Urządzenie wewnętrzne i rozdział pracy między swych członków, biuro redakcyj=
ne samo sobie przepisze. — § 9. Członkowie wybrani do składu biura Redakcyjnego zachowu=
ją swoje obowiązki i prawo członków tow. w całej obszerności i również członkowie tow. nie bę=
dący w składzie biura pozostają w tychże samych obowiązkach co do prac swoich dla pisma
jakie poprzednio na siebie przyjęli. — 2do Przystąpiono następnie do wyboru członków biura
redakcyjnego przez głosne kreskowanie i wybranymi zostali większością kresek Jan Nepomu=
cen Janowski 12. — Pułaski 12. Gurowski Bolesław 10 — Krzpowiecki 9 — Ordyniec 8. —

Posiedzenie 12 Września 1832. 3o Na skutek uczynionego dawniej, a dziś ponowio=
nego wniosku członka Pułaskiego tow. (większością głosów 11 przeciwko dwom) uchwaliło wyz=
naczyć z 3ch członków komissyą do roztrząśnienia i rozważenia kwestyi czyli zmiana jakowa
lub uzupełnienie w Ustawach i Urządzeniach tow. jest potrzebne, a w razie uznania potrze=
by do przygotowania zaraz projektu. — Do tej komissyi wybrani zostali członkowie Zawi=
sza większością kresek 11tu. Krzpowiecki 9. Plużański 9. — Komissya ta rozważywszy wnios=
ki czyniącego mocyą Pułaskiego — złoży tow. raport. —

Posiedzenie 3 Paźd. 1832. 4o Członek Sz. Plużański złożył rachunek kassy tow. od czasu
jego zawiązania się do 1go Paźd. utrzymywanej, która odtąd przechodzi w ręce Kassyera Bolesła=
wa Gurowskiego. — Rachunek takowy obejmujący w przychodzie 676 fr. w rozchodzie 566 fr. [illegible]
w pozostałości zaś 1go Paź: 1832. Roku 109 fr. 80 centy. tow. po sprawdzeniu z dowodami i
księgą kassową wewnętrzną zatwierdziło. —

Posiedzenie 17 Paź: 1832. 8o Członek Krzpowiecki żądał decyzyi tow. względem podpi=
sywania Artykułów w piśmie umieszczanych. — Wielu członków mówiło za przyjęciem ogólnej
zasady, iż wszelkie artykuły rozumowane powinny wyrażać nie indywidualne zdania
autora ale raczej opinią ogółu tow., że zatem przez nikogo podpisywane być nie powinny;
a w razie potrzeby ze względu na rodzaj i osnowę artykułu. — Tow. w każdym szczegól=
nym przypadku sposobem wyjątkowym zadecyduje, czyli i jak podpis ma być umieszczo=
nym. Inni Członkowie — a mianowicie Plużański, Pułaski, Kaczanowski utrzymywali
że aby opinie w Artykułach objawiane mogły być uważane za opinie tow., potrzeba iżby
wszystkie artykuły, na Posiedzeniach debatowane i przyjmowane były! — Że zaś obok takiej dyskus=
syi, któraby wiele bardzo czasu zajmowała i częstokroć dla innych przedmiotów bieżących
odłożonaby być musiała, niepodobieństwem jest wydawać pismo, przeto należałoby zosta=
wić Autorom Artykułów rozumowanych wolność ich podpisywania nazwiskiem lub znaka=
mi — Po wyczerpaniu dyskussyi, kwestya ta większością głosów 10 przeciwko 5 — rozwiązana
została w ten sposób, iż tow. uchwaliło za ogólne prawidło. — Że wszelkie artykuły rozu=
mowane w piśmie towarzystwa mają być umieszczane bez żadnego podpisu. — Następ

Następnie wskutek dalszej propozycyi członka Bolesława Gurowskiego większością głosów 11 przeciw 4 – przyjęto tow: następujące prawidło dodatkowe. – Iż na wniosek którego z członków o podpisanie artykułu uczyniony – tow: w każdym szczególnym wypadku zadecyduje czyli Artykuł ma być p Autora podpisany i w jaki sposób lub nie. – Następnie członek Pułaski wniosł aby odtąd wszystkie Artykuły na Posiedzeniach tow: były dyskutowane skoro mają wyrażać opinią tow: – Członek Płużański w rozwinięciu tego wniosku projektował w uzupełnieniu powyższych postanowień następujący dodatek. Żaden Artykuł nie może być ani podpisanym do druku ani umieszczonym w piśmie dopóki tow: decyzyi swojej na jego przyjęcie dziwy da-. Członkowie mówiący przeciwko takowym urządzeniom utrzymywali że urządzenie wydane o biórze Redakcyjnem, jest w tym względzie dostatecznem, skoro stanowi iż każdy artykuł przed umieszczeniem winien być odczytanym na Posied: tow:; – w dalszej z tego powodu dyskusyi członek Płużański utrzymywał iż przez przyjęcie powyższego ogólnego prawidła o podpisach nietylko charakter pisma się zmienił, gdy wmiejsce opinii indywidualnych, ma ono teraz obejmować opinię ogółu – ale także zmienione już zostały attrybucye bióra Redakcyjnego, które dotąd zajmowało się tylko rozpoznawaniem czyli Artykuł ale jest przeciwnym zasadzie de-mokracyi i niewdające się bynajmniej w debattowanie opinij Autora i jego rozumowania, teraz zaś skoro Artykuły mają obejmować opinią ogółu atem samem na Posied: tow: we wszelkich szczegółach rozbierane i decydowane być muszą – dyskusye poprzednie Artykułów w biórze Redakcyjnem, byłyby nietylko zbyteczne ale nadto niewłaściwe, przeciwne Ustawom, ponieważ przygotowywałoby tym sposobem opinią p ogół wyrzec się mającą, a zatem tow: co do wyrażonej w swej opinii, byłoby naturalnie pod wpływem i supremacyą bióra redakcyjnego, które nie na ten cel jest ustanowionem, członkowie Janowski i Pułaski popierali to zdanie. Dodając i iż wskutek wydanej o podpisach decyzyi attrybucye bióra względem przyjmowania i ~~podpisywania~~ odrzucania Artykułów już zupełnie ustały i pozostaje mu tylko Administracya druku – Inni członkowie rozumieli; że czynności bióra względem uważania podawanych mu Artykułów będą tylko przygotowawcze; że zatem dla ułatwienia poprzednio dyskusye w biórze powinny mieć miejsce i że przez to tow: nie stawia się pod wpływem bióra skoro ostateczna decyzya zawsze i supremacya jest przy tow:. Po wyczerpaniu dyskusyi na żądanie członka Płużańskiego przystąpiono do głosowania nad kwestyą czyli Artykuły do pisma podawane mogą być dyskutowane w biórze Redakcyjnem przed wczesnym ich na Posied: tow: czyli też wprost pod dyskusyą tow: wnoszone być winny. Członek Janowski żądał odłożenia stanowczej decyzyi do następnego Posiedzenia, dla gruntowniejszego rozważenia tego przedmiotu lecz większość oświadczyła się przeciw tej propozycyi i skutkiem ścisłego wotowania większością głosów 9 przeciw 6; tow: uznało, iż Artykuły mogą być poprzednio w biórze Redakcyjnem dyskutowane.

Posiedzenie 24 Październ 1832. Członek Kaczanowski w dalszym ciągu wniosku swego uczynionego na Posied: dnia 26 Września i stósownie do decyzyi tymże Posiedzeniu zapadłej przedstawił projekt do urządzenia składki miesięcznej od członków w celu zaopatrzenia kasy w potrzebny fundusz na koszta druku i korrespondencyi – Z powodu wznowionych przez niektórych członków opozycyi przeciwko ustanowieniu składki przystąpiono do wotowania i większością 9 głosów przeciwko 5 odrzucawszy takowe oppozycye tow: uchwaliło następujące urządzenie. § 1. W celu zaopatrzenia kasy tow: w potrzebny fundusz na koszta druku i korrespondencyi członkowie czynni wnosić będą składkę pieniężną, każdy po fran: 2 comiesiąc. – § 2. Uwalniają się od wnoszenia tej składki członkowie pobierający żołd podoficerski lub żołnierski. – Co do innych którzyby dla braku funduszu wnieść składki niebyli w stanie, tow: na zaniesione żądanie w każdym szczególnym przypadku zadecyduje o ich uwolnieniu na pewien czas od składki częściej lub w całości. § 3. Wnoszenie składek zaczyna się od 1. Listopada r. b. i trwać będzie dopóty, dopóki Tow: inaczej nie postanowi. § 4. Wypełnienie niniejszego urządzenia gorliwości członków a dopilnowanie S:[ry] i kasyerowi tow: poruczonem zostaje. –

Posiedzenie 17 Listopada 1832. 2do Deklaracya o stosunkach tow: i jego członkach z Emigracyą, stósownie do uwag nowo przyniesionych ostatecznie w do Redakcyi przyjęta i drukowanej jej w Numerze 3cim pisma zadecydowane.

Posiedzenie 22 Listo. 1832. 1do Na wniosek członka Karola Kaczanowskiego wezwanym został

Kassyer, do zdania sprawy z obecnego stanu kassy który oświadczył iż na zaspokojenie kosztów
2go Numeru pisma brakuje na teraz włanie funduszu; — że składki urządzeniem z 24 Paźdz.
ustanowione nie którzy tylko członkowie uiścili i że ze sprzedaży 1go Numeru pisma stósownie
do rachunku między nim i bibliotekarzem załatwionego 80 fr. jeszcze do kassy niewpłynęły. —
Tow.o uchwaliło iż wzywa członków którzy dotąd nieopłacili składek, które od 1 Listopada wniesc
byli powinni, aby z ich uiszczeniem pośpieszyli; zaś Bibliotekarza Ordyńca nieobecnego na
dzisiejszym Posied.u wzywa, aby na najbliższem Posied.u zdał tow.u sprawę, dla jakich powodów
dotąd należytości z sprzedane Exemplarze 1go Numeru pisma do kassy niewniesioną została. —
8o Członek Leon Zaleski wniósł na piśmie przygotowane zapytanie względem legalności i powodów
decyzyi z d. 13 bm. wykreślenie Sutarskiego z listy członków stanowiącej i względem tego co dotąd tow.o
zrobiło. — Członek tego wniosku i za przyzwoleniem tow.a Sekr. odczytał dla objaśnienia wspomniane
protokóły, mające związek z przedmiotem decyzyi z d. 13 Listo.; a następnie członkowie obecni
w zebranych głosach rozwinęli i uzupełnili żądane objaśnienia co do działań tow.a dla Polski. —
Poczem członek Karol Kaczanowski wniosł aby udzielić Leonowi Zaleskiemu napomnienie
za to, iż wiedząc podług Ustaw i Urządzeń tow.a iż Protokóły, i akta wszelkie znajdują się u
Sekretarza nie zgłosił się do niego wcelu zasięgnienia objaśnień, których niewłaściwie dziś aż
na Posied.u domagał się — większość jednak uznała iż proponowane napomnienie niema
miejsca skoro tow.o na udzielenie objaśnień na Posied.u zezwoliło. —

Posiedzenie 30 Listopada 1832. 5o Sekretarz przedstawił odebrany w odpowiedzi na wezwa
nie poprzednim Protokółem objęte list członka Ordyńca obejmujący szczegółowe objaśnienie stanu
zaległości pieniężnej ze sprzedaży 1go Numeru broszurek u niego członka pozostającej, niemniej
objaśnienie stanu biblioteki. — W dyskussyi nad temi przedmiotami rozwiniętej, członek
Zawisza żądał, aby z powodu przeniewierzenia się jakiego się dopuścił Ordyniec obracając na swój
własny użytek powierzone sobie pieniądze tow.a i nieoddając do kassy pozostającej u niego pienięż
nej należytości, jak o tem list jego najwidoczniej przekonywa, a więc ze względu nieodłączności
jego pobytu w tow.ie stósownie do Artykułu 7 Ustaw był z listy członków wykreślony. —
Większość zdań była przeciwko temu wnioskowi członka Zawiszy, mając na uwadze
iż Ustawy związkowe tow.a nadają wprawdzie ogółowi prawo karności nad pojedyńczemi
członkami, lecz jedynie pod względem czynności i zasad politycznych, obwinienia zaś
czynione mogące Ordyńcowi ze względu powierzonej mu przez tow.o sprzedaży broszurek
zebranych stąd pieniędzy, jakiekolwiekby mogłoby być ich ocenienie prawne i
Sądowe rozpoznawanie i osądzenie onychże, nie wpływa w attrybucye karności
wewnętrznej Ustawami tow.a przewidzianej, po odrzuceniu przeto wniosku Zawiszy, tow.o
w rozstrzygnięciu przedmiotów listem Ordyńca objętych postanowiło najprzód. Co do zaległości
pieniężnej iż poleca Kassyerowi swemu, aby stósownie do wyjaśnień listem wyżej
wspomnionym wyszczególnionych zatrzymaną u Ordyńca należytość pieniężną do kassy
ściągnął, i o skutku tego po upłynięciu dni trzydziestu raport tow.u złożył wcelu przed
sięwzięcia dalszej decyzyi. — Zaś powtóre, Co do biblioteki z powodu iż członek Ordyniec
jak list jego wykazuje przepisanych dawniejszem urządzeniem obowiązków biblio
tekarza co do porządnego utrzymania biblioteki niedopełnia i nadto domaga się aby
odtąd utrzymywanie biblioteki innemu członkowi powierzonem było; tow.o uchwaliło iż
członkowi Ord. niczwa dymissyę od obowiązków bibliotekarza udziela. — 6o W skutek
powyższej decyzyi przystąpiono do wyboru bibliotekarza — większością 8 kreski
wybrany został członek Karol Kaczanowski, któremu tow.o poleciło ażeby dzieła
bibliotekę składające od Ordyńca odebrał, porządny katalog spisał i dopełnieniu
tego raport złożył.

Posiedzenie 5 Grudnia 1832. 2o Odczytany list z Dijon członka Lublinera, co do
objętego w nim doniesienia o przystąpieniu jego do istniejącego tam że tow.a polskiego —
Tow.o poleciło oświadczyć iż nie pisma przeciw temu skoro wymienione tow.o niema żadnych
celów politycznych względem Polski &.

Posiedzenie 12. Grudnia 1832. 4° Rezolucye wniosłe członków w Bourges z protokołem
posiedzeń tych konferencyi objęte postanowiło tow° oświadczyć w odpowiedzi na wniosek co do propa
gandy zasad demokracyi, że oprócz środków jakie są w możności członków szczególniej po zakła
dach będących ustnego rozszerzania i rozwijania na zewnątrz tow°, wyobrażeń o jego celach
i dążeniach, nadto pismo czyli broszurki tow° są głównem tej propagandy narzędziem, przeto
rychłem, kolejno i ściśle starać się będzie tow° umieszczać odezwy i artykuły coraz ściślej
i coraz jaśniej i obszerniej dające poznać zasady demokracyi, a tem samem cel i dążenie
tow° a w tym względzie jest życzeniem ogółu i byłoby pożytecznem dla pisma pomocą, aby sprawo
zdania dostarczanych przez członków w Paryżu, materyały przez członków w innych miejscach będących
przysposabiane i nadsyłane były. 2° Co do żądanego przyśpieszenia projektu urządzenia
wewnętrznego, że komisya do tego wyznaczona wkrótce wykończoną przez siebie przedstawi,
która niezwłocznie pójdzie pod deliberacyę ogółu tow°. 5° Na wniosek Adama Gurowskiego
Tow° uwzględniło na uwagę że między nadesłanemi od zakładów handlowych niedawno dotąd
widzieć obywatele z ochotnie, włościanie polscy po niektórych zakładach znajdujący się, uchwa
liło wezwać członków swoich po zakładach aby wszelkiemi usilnościami starali się sposobami
jakie rozsądek i przyzwoitość wskazuje objaśniać tychże obywateli o służących im prawach
człowieka, a tem samem o zasadach i dążeniach tow°, a że ci z tych, którzy chcieliby czytać
i pisać nieumiejący ze względu jednak na ich naturalny rozsądek, okażą się zdolnymi do życia
wolnego politycznego życia i chcącymi należeć do tow°, przedstawiać ich na członków nieomieszkiwać
też mając w szczególności wzgląd na ich osobiste położenie i stosunki ich z bratem przeświadczeniu
żeby stąd nie wyszło nic szkodliwego dla ich indywidualnego bytu pogorszenie. 6° Na interpelacyę
tyczącą członka Ułemeryńskiego żądającego przystąpienia do wyboru członków biura redakcyj
nego których 3miesięczne obowiązki z d. 6° Grudnia skończyły się. Tow° poleciło tymże członkom
aby stosownie do urządzenia obiórce Redakcyjnemu wydanego, to jest biuro przedewszystkiem
złożyło raport z swoich czynności 3ch miesięcznych, potem dalna decyzya nastąpi.

Posiedzenie 16 Grud. 1832. 4° Rezolucye następnie wniosłe członków w Avignon, protokołem ich
konferencyi objęte; tow° uchwaliło iż uregulowanie składek miesięcznych do możności indywidualnej
nej zastosowane, i tymże protokole wyszczególnione zatwierdza. — 6° W odpowiedzi na wniosek
[illegible] członków niektórych w Avignon względem legalności decyzyi z dnia 13 Listop. [illegible]
tow° wybrać się żądali poleconą 5° aby żądane udzielił objaśnienia.

Posiedzenie 24 Grud. 1832. Członkowie biura redakcyjnego, Janowski, Bolesław Gurowski — Zawi
sza, Rettel, stosownie do Urządzenia obiórce, zapowiedzieli na przeszłem posiedzeniu decyzyi przedstawi
li na piśmie raport z 3miesięcznych czynności tegoż biura, w konkluzyi którego wytłumaczyli powody
nieczynności, i zmiany nadal biura redakcyjnego; Tow° przyjmując takowe powody, nadto wszyst
ko uważywszy iż Numer 3ci wychodzący pod pismem wzupełności bez uczestnictwa kollegial
nych działań biura redakcyjnego wygotowanym został; że owszem zmiany członków składu
biura, i okoliczności sprawozdań dyrekcyi zaszłe, opóźniły dość długo wyjście z druku tegoż
numeru 3go, jednomyślnie postanowiło; że Urządzenie biura Redakcyjnego na posiedzeniu d. 6.
Września r. b. wydane znosi, a natomiast wydanie pisma w ten sposób urządza, iż sprawowanie
korrekty druku i zatrudnienie się tem wszystkiem tow° na wniosek członkowi Sadowskiemu,
zaś zatrudnienie się Administracyą druku i wszelkiemi stosunkami pieniężnemi, Kamerowi
Bolesławowi Gurowskiemu porucza, wszelkie zaś Artykuły i inne prace do pisma przygotowy
wane mają być na posiedzeniach tow° wnoszone, czytane i decydowane, a także w sz
szczególnym przypadku tow° rozporządzi co za potrzebne uzna.

Posiedzenie 6 Stycznia 1833 r. — 8° Członek Zawisza wniósł: Że gdy rozporządzeniem
dawniejszem tow° wyznaczona była komisya do przejrzenia Ustaw i Urządzeń, z uznaniem zma
niania potrzeby jakich zmian lub uzupełnień do przygotowania stosownego w tym celu projektu,
która to komisya złożona była z 3ch członków Krępowieckiego, Pułaskiego i Cewispy, a według
dzisiejszej decyzyi 1° z tych przestał być już członkiem tow°, aby przeto w jego miejsce ktoś inny
był wyznaczonym dla ukończenia pracy jaka też komissyi powierzoną była. — Wskutek tego
tego wniosku członek Pułaski oświadczył: że komissya — iż już dawniej na ostatnich swoich posiedzeniach
przejrzała Ustawy i Urządzenia i uznawszy potrzebę zmian i uzupełnień, wyznaczyła pomiędzy
siebie członka Krępowieckiego do napisania projektu i że ten projekt jest już napisany i byłby

dlatego że niemożna było nakłonić byłego członka krępowieckiego do zebrania się na te[n] komisyą, niemógł być dawniej ostrzeżonym z owiema w[n]akże że poprzednie rozbiory projektu przez komisyą stawić ale byłyby korzystny, kiedy i tak komplet cały ostatecznie w tej mierze decydować niebędzie lecz tylko projekt przygotować może wszystkim członkom do uwag rozesłać; — rozbiór zaś w komisyi zabrałby drugie tyle czasu korzystniej w innych pracach użyć się mogącego. Towarzystwo poprzestawszy na objaśnieniu uchwaliło że projekt wspomniony ma być wprost na Posiedzeniu kompletu pod dyskussyą wniesiony. —

Posiedzenie 18 Stycznia 1833. 3º Następnie odczytanem było przedstawienie członków w Dôle znajdujących się, obejmujące propozycyą zamienienia formy towarzystwa jawnej na tajemną i przedniejszych skutków tego [illegible] postanowień; — Towarzystwo nie przystępując do żadnej nad tą propozycyą i nad jej powodami dyskussyi, uchwaliło jednomyślnie oświadczyć w odpowiedzi przedstawiającym: Że podług uchwały z d. 15 kwietnia 1832, o centralizacyi działań towarzystwa wydanej, komplet centralny w Paryżu zasiadający sprawuje tylko władzę administracyjną i sądowniczą w towarzystwie; prawodawcza zaś władza przy ogółe członków pozostaje i żadnych zmian w Ustawach, i urządzeniach komplet centralny stanowić nie ma mocy, lecz je tylko wykonywać i wykonywania pilnować, a projekta do zmian jakieby się potrzebnemi okazały ogółowi do decyzyi przedstawić jest obowiązany; że jednak nie tylko komplet centralny ale i ogół cały nie jest mocen wyrzekać zniesienia rozwiązania towarzystwa, lub zmiany jego istoty; propozycya zaś członków w Dôle dotycze najistotniejszej towarzystwa podstawy, bo ma cel zniweczenia jawności jego exystencyi; tem samem więc pod żadną deliberacyą, ani kompletu centralnego ani ogółu, przedłożoną być niemoże. — Że zatem z tych powodów przedstawienie wspomnione bez dalszej decyzyi w Aktach zachowanem pozostanie. —

Posiedzenie 30 Stycz: 1833. 2. Przystąpiono do dyskussyi projektu Organizacyi wewnętrznej towarzystwa po którego odczytaniu i zdeliberowaniu tytułu 1º opodział na Sekcye i tytułu II o Attrybucyach i Stosunkach Sekcyów, ciąg dalszy na dzień następujący odłożono. — Kończy na nowo była dalsza dyskussya o projekcie organizacyi na Posiedzeniach 31 Stycznia, 4º i tego 6º Lutego — W końcu odczytanemi były powody projektu Organizacyi wewnętrznej które po rozważeniu i przyjęciu Towarzystwo wraz z projektem autografować i wszystkiem członkom rozesłać polecito z tem wezwaniem aby swoje uwagi i zdania w ciągu miesiąca 1º a naj dalej do 1º Maja nadesłali. —

Wyjątek z protokółu posied. Konf. w Bourges d. 28 Listop. 1832.

Allegat do Prot: 12 Gr. 2º Wniesioną została [illegible] a [illegible] konferencya wnie[sie] także że decyzya Centralizacyi pod [illegible] dyskussyą lub powziętą tylko na jej poprzedniem odczytaniu po niedłu[gim] [illegible] członków w tej materyi zważyła Konferencya iż tako na mocy decyzyi towarzystwa z d. 15 Kw. r. b. ustanawiającej Centralizacyą towarzystwa [illegible] Centralizacya [illegible] zmiany samych tylko Ustaw głównych Tow. upoważniona jest działać i decydować w imieniu całego towarzystwa, przecież że jest [illegible] członkowi [illegible] i Konferencyi wolno we wszystkich przedmiotach wyjawić swą opinią, a zatem i Konferencya przedsięwzięła decyzyą [illegible] wybrać [illegible] decyzya [illegible] odwołaną lub zmienioną została, albowiem pod dyskussyą dla zasięgnienia w tej materyi zdań, niedlatego aby się decyzya [illegible] stąd [illegible] [illegible] zasługującej na uwagę niepodpada wątpliwości iż jest prawomocną, [illegible] wybranej nad przyczynami [illegible] i zarzutom za Centralizacyą które i dla tej Centralizacyi towarzystwa. Zastanawiając się zatem konferencya pod tej decyzyi pomimo niektórych atoli że liczne [illegible] za prawomocną. [illegible] przyczyny a — Przeto Konferencya co do tej decyzyi żadnej nie zanosi protestacyi [illegible] uważała że podług ustawy z d. 15 K. r. b. taż ustanowiona przez nie stanowi żadnego dowodu żadnej nad organizacyą i władzą centralizacyi Tow. uważała [illegible] znajdujemy przeto kiedy władza jej nie może być wiata się Konferencya li nad organizacyą [illegible] okolicznościach jakich się, niejest przywiązaną do osób lecz do miejsca z przyczyny okoliczności, władzy winna być najdoskonalszą aby tak dla obcowych ale tylko przypadkowym [illegible] Skreślenie i Organizacya takowa donadużyć, któreby poprawić i cofnąć trudno było [illegible] zuważ Indywiduów jako i całego Towarzystwa niebyła szkodliwa. Żadna donadużyć odpowiada tym warunkom lub nie, ma zbyt gotowa i rozwiązać się więc czy dotychczasowe urządzenie władzy centralnej naszego towarzystwa odpowiada [illegible] zmiany głównych Ustaw tow., ma się podług tejże Ustawy §. [illegible]: Towarzystwa nie nad Ustawą z d. 15 kwietnia Cent: Tow: okazuje się ta władza wyjątkowy zmiany jak całe tow., stąd podług tejże Ustawy [illegible] upoważnieni do wszelkich działań ciągłą nowe działania, bo jest mocną wszystko stanowić i decydować [illegible] posiedzeń Centr: są upoważnieni pod dyskussyą, nie tylko centra obcowych ale trafunkiem okoliczności znajdujących się umiejscu [illegible] przedmiot tow. posiedz. i istotnych dzieci według zasad tak w imieniu całego towarzystwa, wypadałoby zatem [illegible] z okoliczności i narmiarz [illegible] w [illegible] ale pod opinią wszystkich członków i Konferencyi bo nie [illegible] zaufania zbieg okoliczności [illegible] indywidua wszystkim T. D. P. członkom teraz składającym też Centralizacyą, lecz bacząc na dalszy [illegible] dotychczasowa Organizacya na członków mogłoby się [illegible] Tow.: dornać ztąd organizacyi, a [illegible] zdaje się więc że dotychczasowa Organizacya wypełniania itp. zdanych i trudnych do dopełnienia skutków zdaje się więc [illegible] nawet w Centralizacyi wyznaczona była Cent. T. D. P. nie jest dostateczną, a jak wiadomo że względem tego już nawet [illegible] zatem konferencya w komisyą lecz do tychczas niewiadomo co zrobiła z jaki projekt wygotowała na posiedz. Centralizacyi wraz z Bourges żąda aby ta Materya wniesioną została pod dyskussyą, na posiedz. Centr. gdzie się znajdują [illegible] być jeszcze zawiązane przepisami w okolicznościach Konferencyi wszystkich gdzie się znajdują w oddziałach [illegible] więc będzie w tej sa[mej] [illegible] Attrybucyi i granic działań w swych oddziałach [illegible] i przesłać ten [illegible] polecamy względem decyzyi Centralizacyi Tow. a 5º Konferencyi w imieniu wam i przesłać ten [illegible] polecamy. —

Za zgodność powyższych wypisów świadczy Sekretarz Tow.: J. D. Płużański